

JANUSZ MRÓZ

RZEŹBA SALWADORA DALI

Jeszcze jednym powodem do odwiedzenia teraz Wrocławia jest możliwość obejrzenia rzeźby Salvadora Dali. Kompozycja nazwana po angielsku *Profile of Time* przenosi nas w świat wielkiego surrealisty, stworzony w jego malarstwie pod koniec lat 30. ubiegłego wieku.

O obraz wielkości 24 x 33 cm namalowany w 1931 - *Persistencia de la memoria* (*Natarczywość pamięci*) możemy teraz oglądać w trzech wymiarach, do tego jeszcze powiększony do wysokości czterech metrów. Sam obraz wystawiany był przez Dalego w Galerii Pierre Colle w Paryżu i został kupiony za 250 dolarów amerykańskich. Kolejny właściciel, Stanley Resor, podarował go do nowojorskiego Museum of Modern Art w 1934 r. *Natarczywość* czy inaczej *Trwałość pamięci* pokazująca rozplywające się tarcze zegarowe na tle pejzażu Katalonii stała się ikoną surrealizmu, kierunku w sztuce pokazującego realność sennych marzeń. Stało się tak, mimo iż źródeł surrealizmu szuka się zwykle w psychoanalizie Freuda i działalności Andre Bretona, autora *Manifestu surrealizmu*, ogłoszonego w 1924 r. Nieufność do racjonalnych źródeł badania rzeczywistości i prawo do niekon-

Inskrypcje oznaczające wrocławską rzeźbę (od lewej): sygnatura autora, trzeci egzemplarz z ośmiu (na prawach oryginału), pieczęć odlewni „Perseo”. Koszt zakupu rzeźby jest niebagatelny; mówi się o kwocie 1,3 mln. dolarów USA. Do tego doszedł koszt transportu, instalacji, clo... Trudno jednak przecenić zrealizowany pomysł inwestora przypominający chyba zmaturalizowany sen historyka sztuki

trolowanej ekspresji artystycznej z ruchu literackiego przekształcili w ruch malarski. Wiele elementów przejęli surrealiści z destrukcyjnego dadaizmu.

Pierwsza wystawa sztuki surrealistycznej odbyła się w Paryżu w 1925 r. właśnie w Galerii Pierre Colle. Wzięli w niej udział tacy malarze, jak: Hans Arp, Giorgio de Chirico, Max Ernest, Paul Klee, Man Ray, Mason, Miro, Picasso. W roku 1938 w międzynarodowej wystawie surrealistycznej (Paryż) wzięło udział ok. 70 artystów z 14 krajów. Fascynacja możliwością pokazywania nierealnych cech przypisywanych przedmiotom na zasadzie poetyckiej iluzji trafiła na podatny grunt i kierunek ten rozwijał się bez ograniczeń po II wojnie światowej. Wśród takich twórców, jak: Henri Rousseau (Celnik), Marc Chagall, Rene Magritte, Paul Delvaux, Ives Tangu wymieniany jest także Salvador Dali. Przywołanie tego autora jest jednoznaczne dla wielu osób z przywołaniem *Ciekących zegarów*. Geniusz Dalego kazał mu pójść dalej i tak w latach 1977 – 1984 powstały modele rzeźb nazwanych przekornie *Kształt czasu*.

Kompozycja rzeźbiarska prezentowana jest w domu handlowym Arkady Wrocławskie.

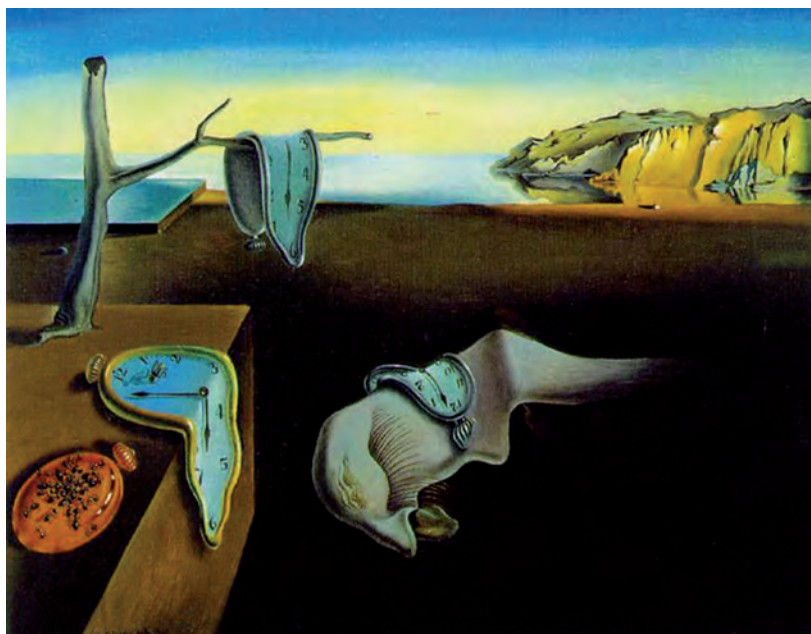
Uroczystość odsłonięcia rzeźby odbyła się 8 kwietnia br. późnym wieczorem, aby nie zakłócać handlowych nastrojów kupujących. Aczkolwiek właśnie w ich interesie *Profile of Time* ustawiono w miejscu ogólnie dostępnym.

„Wrocławska” już rzeźba zakupiona została przez LC Corp – spółkę wznoszącą obecnie najwyższy budynek w Polsce „Sky Tower”. *Profile of Time* będzie jego ozdobą i, zapewne, symbolem; do czasu ukończenia „Sky Tower” będzie niezwykle atrakcją Arkad.

Problem wyboru dzieła sztuki, które powinno wypełnić swoje wielorakie funkcje nie był prosty. Decyzję o zakupie obiektu kojarzonego bez wahania z hiszpańskim artystą podjął właściciel LC Corp, Leszek Czarniecki.

Wrocławski *Profile of Time* jest trzecią, dotychczas wykonaną rzeźbą, z ośmiu mających prawo nosić miano „oryginału”. „Pierwszą” i „drugą” zakupiono do Szwajcarii i Singapuru.

■
Fot autor

Salvador Dali, *Persistencia de la memoria*, 1931. Fot. Internet.

Odlewnia „Perseo” – obróbka odlanych elementów rzeźby

Rzeźba powstała w odlewni „Perseo”, w miejscowości Mendisio w Szwajcarii (niedaleko włoskiego Como) specjalizującej się w odlewach rzeźb Salvadora Dali.

Autor artykułu w odlewni „Perseo” w Mendisio, w trakcie odbioru rzeźby.

Instalacja rzeźby Salvadora Dali *Profile of Time* w Arkadach Wrocławskich.